

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Daltonschool In Balans
Adres	Rustheuvelstraat 75
Postcode en plaats	5346 JH Oss
E-mailadres school	infoinbalans@skbo.nl / veratonino@skbo.nl
Directeur	Vera Tonino
Coördinatoren	
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	16 (PO)
Aantal leerlingen	393 op 01-10-14
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	Mbo /hbo
Aantal leraren	31
In bezit van Daltoncertificaat	30
Bezig met Daltoncursus	1 afgebroken
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	Basisarrangement
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Datum visitatie	20 - 01 - 2015
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
	versnelde visitatie voor licentieverlening
	X licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

Niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1. 1.

Zorg dat de doorgaande lijn voor ieder ding in de school wordt toegepast in alle groepen.

evaluatie school

Doorgaande lijn voor wat betreft roosters, (week)taken, blokje, dagritme, stoplichtgebruik, keuzekast, zelfstandig werktijd, schoolgedragsregels.

bevindingen visitatieteam

De doorgaande lijn is gerealiseerd.

aanbeveling 2. 1.

Reflectie moet dagelijks en systematisch worden toegepast.

evaluatie school

Staat op de takenkaart én wordt aan het einde van de dag besproken. Het is nog wel een aandachtspunt.
Door leerlingen hun eigen werk te laten corrigeren worden ze gestimuleerd keuzes te maken (extra instructie, in oefening, verdieping) naar aanleiding van hun resultaten.
De leerlingen hebben eigen doelen gesteld waarop minimaal twee keer per jaar wordt gereflecteerd.
De uitwerking van de pijler reflectie staat als resultaat in ons managementcontract 2014/2015.

bevindingen visitatieteam

Uitwerking in de praktijk wordt gerealiseerd op het niveau van evaluatie. Reflectie als kernwaarde is nog in ontwikkeling. De school is hiermee bezig.

aanbeveling 3. 1.

Een verdere ontwikkeling van samenwerking in samenwerkend leren en coöperatief leren en toepassing van b.v. tutorleren. Dit kan ook groepsoverstijgend.

evaluatie school

Binnen enkele parallelgroepen vinden lessen handvaardigheid en keuzelessen zaakvakken op interesse plaats.
Tutorleren binnen groepen, b.v. maatjeslezen vindt plaats. Het blokje wordt ingezet om een hulpvraag aan een ander kind te stellen. Daarna wordt de leerkracht gevraagd.
Er heeft professionalisering plaatsgevonden op het gebied van Structureel coöperatief leren.
Borging vindt plaats op vergaderingen.
Samenwerkend leren vindt op verschillende manieren op verschillende vakgebieden plaats.
Bijvoorbeeld bij OJW.

bevindingen visitatieteam

Samenwerking en coöperatief leren hebben we wel incidenteel gezien tijdens de visitatie.
We hebben de doorgaande lijn in de groepen op deze dag nog niet gezien.

aanbeveling 4. 1.

Maak de verschillen tussen leerlingen (m.n. in leerniveau) nog duidelijker op de taakbrief.

evaluatie school

Gebeurt; door middel van de digitale takenkaart wordt er in drie niveaus gewerkt, en is het ook mogelijk om aan individuele behoeftes tegemoet te komen.

bevindingen visitatieteam

Persoonlijke taakbrieven zien we in alle groepen terug.

1. Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

- 1.1 De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
- 1.2 De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
- 1.3 De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
- 1.4 De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

De leerlingen werken met het planbord (1-2) en takenkaart (3-8). Hierop staat het basiswerk en extra taken die zij die week gaan uitvoeren. Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor die taken. De leerlingen bepalen voor een deel de planning van het werk zelf. Wat begint in groep 4 met één vakgebied plannen, wordt opgebouwd naar meerdere vakgebieden (7-8). Dagelijks vindt er een evaluatie plaats over de voortgang van het werk, gericht op zowel proces als product. Ook het plannen is dan vaak onderwerp van gesprek.

Een punt van aandacht is het handelen ná de basistaak; leerlingen vinden het moeilijk om taakgericht te blijven werken. Ze kiezen makkelijker voor 'spelen', dan voor herhaling/verrijking. Dit verloopt nog erg leerkracht gestuurd.

De meeste leerlingen kennen hun sterke en zwakke punten, waardoor ze in staat zijn aan te geven waar nog hulp nodig is, of waar ze hun hulp kunnen aanbieden. Het kiezen van werk dat hier goed bij aansluit, is voor een heel aantal een moeilijke opgave. Wat een rol speelt hierin, is dat er vaak weinig uitdagend materiaal is om te kiezen. Een aandachtspunt voor de vakgroep Dalton/schoolontwikkeling is het aanschaffen van nieuw ontwikkelingsmateriaal.

De leerlingen hebben de mogelijkheid om op verschillende werkplekken zelfstandig te werken. De leerkracht bepaalt welke leerlingen dat zijn. Er worden verschillende middelen ingezet om de concentratie van leerlingen te stimuleren: stiltelokjes, koptelefoons en een stiltelokaal. De materialen hebben een vaste plaats in de lokalen. Materialen zijn gelabeld met kleuren op categorie.

Een mooi voorbeeld van verantwoordelijkheid en vertrouwen is de inzet van mediators.

De leerlingen van de groepen 7 krijgen hiervoor een 'opleiding' met certificaat en gaan na het behalen daarvan in roulatiesysteem buiten surveilleren. Leerlingen met een conflict kunnen de mediators vragen hen te helpen. Ook kunnen zij preventief handelen, ze lopen en kijken rond en zijn herkenbaar aan hun felle hesjes.

bevindingen visitatieteam

We hebben gezien dat alle kinderen werken met een taak. Ze weten dat ze deze aan het einde van de week af moeten hebben en hier zelf verantwoordelijk voor zijn. De kinderen kijken veel werk zelf na, bij te veel foutjes vragen ze hulp aan de leerkracht. De leerling is echter niet actief betrokken bij planning en samenstelling van zijn taak. Het is een lijst (met vooral extra werk) die moet worden uitgevoerd. Bij het vak OJW heeft de leerling meer inbreng, we hebben dit vandaag niet kunnen zien. De kinderen zeggen dat ze het naar hun zin hebben op school. Er heest een fijne sfeer, waar iedereen zich verantwoordelijk voor voelt.

Indicatoren op leraarniveau

- 1.5 De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
- 1.6 De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
- 1.7 De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Na de basisinstructie en de verlengde instructie gaan de leerlingen zelf aan de slag en dragen ze zelf zorg voor hun werk. Ze plannen hun eigen werk en houden dit bij op een takenkaart. De leerlingen hebben allemaal een Daltonblokje en gebruiken dit tijdens het zelfstandig werken. De leerlingen krijgen de vrijheid om te bepalen met welk vakgebied zij beginnen tijdens zelfstandig werken, in gebondenheid. Het merendeel van de leerlingen zet het blokje in om aan te geven dat ze niet gestoord willen worden tijdens het werken of om aan te geven dat ze een vraag hebben. De leerkracht probeert hierbij wel het overzicht te bewaren. Ook sturen we met behulp van tijdsbewaking en coachen, bijv. als ze te lang bij een taak blijven “hangen” voordat ze naar de volgende taak gaan.

De leerkracht checkt steekproefsgewijs of de leerlingen het werk gemaakt hebben. In sommige gevallen kijkt de leerkracht het werk zelf na om te weten of leerlingen de stof begrepen hebben en beheersen. Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk om gemaakt werk te bespreken en extra uitleg te vragen. De leerlingen kijken veel werk zelf na en leveren het in, in de daarvoor bestemde inleverbakken. Ook kunnen ze ervoor kiezen om het werk in de hulpbak te leggen bij veel fouten.

De leerlingen hebben de mogelijkheid te kiezen voor hun eigen werkplek. Ze kunnen werken op de gang, werken in een stiltehoekje of gebruik van de stilleruimte in de school. Ook hier heeft de leerkracht een begeleidende rol.

Om de leerlingen positief te stimuleren richten we ons meer op het geven van complimenten dan negatieve correcties.

We stimuleren ook dat leerlingen elkaar helpen door middel van het geven van complimenten.

We houden rekening met verschillen in zelfvertrouwen van de leerlingen. Leerlingen leren dat elk antwoord wordt gewaardeerd en groeien hiervan. Leerlingen mogen hun mening geven en die wordt gewaardeerd. De leerkracht kan de klas kort verlaten, er is vertrouwen in de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

Elk kind krijgt van de leerkracht een taak op maat. Deze wordt over het algemeen als aftekenlijst gebruikt en niet als tool om de kinderen te leren plannen en verantwoordelijkheid te geven over hun eigen werk. We hebben kinderen in verschillende ruimtes zien werken, dit moest eerst worden gevraagd aan de leerkracht en mocht 1x per week. De kinderen maken opdrachten uit de keuzekast, ze moeten eerst hun verplichte opdrachten (dagtaak) af hebben.

Indicatoren op schoolniveau

- 1.8 Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
- 1.9 Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
- 1.10 Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
- 1.11 De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
- 1.12 Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Leerkrachten spreken zich uit in vergaderingen en naar elkaar. In de contracterings-gesprekken komt naar voren dat men zich prettig voelt op school. Niemand heeft mobiliteit aan gevraagd.

Er wordt vertrouwd op de professionaliteit van de vakgroepen. Er komen geen of weinig hulpvragen of verduidelijkingsvragen. Men maakt gebruik van elkaars deskundigheid.

De leraren hebben zitting in vakgroepen en nemen daarin verantwoordelijkheid. De inhoud van de vergaderingen wordt door de vakgroepen gevuld. De speerpunten worden jaarlijks op elkaar afgestemd en in het managementcontract opgenomen. Daarmee worden de grenzen bewaakt.

Binnen parallelbesprekingen wordt het aanbod per leerjaar afgestemd.

Gemaakte afspraken uit de vergaderingen worden schriftelijk herhaald in Daltonzz, het personeelsbericht. Vanuit de vakgroepen worden de afspraken geborgd.

De afspraken zijn regelmatig onderwerp van gesprek.

Naast de basisvakken hebben we ook OJW waarin diverse zaakvakken gecombineerd worden aangeboden met levensbeschouwing – techniek – cultuur (cultuurvoorloper).

De leerlingen mogen hun eigen leervragen stellen en naar antwoorden zoeken.

Bovenstaand maakt duidelijk dat zowel leerkrachten als leerlingen zich ontwikkelen binnen hun mogelijkheden.

bevindingen visitatieteam

Zowel onder de kinderen als onder de leerkrachten heerst een fijne sfeer. Het team is verdeeld in vakgroepen. Elke vakgroep heeft een coördinator die zijn teamleden aanstuurt.

Deze vakgroep is verantwoordelijk voor de invulling, ontwikkeling en communicatie betreft dit onderwerp naar het team. We merken dat iedereen hier naar tevredenheid over spreekt en dit dus erg goed werkt. Jullie geven op deze manier een goed voorbeeld aan de kinderen!

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

- 2.1 De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
- 2.2 De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
- 2.3 De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
- 2.4 De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
- 2.5 De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Binnen de lessen staat het lesdoel steeds meer centraal, de lesdoelen worden benoemd en op die doelen wordt na afloop (of tussentijds) geëvalueerd. Ook stelt elke leerling een periodedoel. Deze doelen worden ca. 4 keer per jaar individueel besproken met de leerlingen. De leerlingen (4-8) noteren elke week op maandag een week doel. (Al dan niet gerelateerd aan het periodedoel)

Aan het einde van de week vindt hier zowel mondelinge als schriftelijke reflectie op plaats. Een aandachtspunt is dat ELKE leerling hier aan toe komt. Het is erg moeilijk voor leerlingen om te komen tot een persoonlijk doel. Individuele aandacht is van groot belang, en blijkt qua tijdmanagement in de groep erg lastig. We moeten als team gaan kijken naar manieren om deze momenten structureel in de weekplanning op te nemen.

Tijdens het zelfstandig werken krijgen leerlingen de ruimte om te kiezen voor verschillende werkplekken. Een aantal leerlingen maakt gebruik van verschillende hulpmiddelen, zoals een koptelefoon, stiltehoekje of stilte-werkplek. Op het whiteboard staat vanaf groep 5 aangegeven op welke tijden er instructie is of juist een klassikale les. Alle overige tijd is zelfstandige werktijd.

Vanaf groep 1 beginnen leerlingen met zelf plannen van taakwerk. Voor leerlingen is het regelmatig moeilijk het geplande werk te organiseren.

De leerlingen werken op gebied van uitgestelde aandacht met een Daltonblokje. (3-8) Hiermee geven ze aan of ze een vraag hebben, openstaan voor anderen helpen of juist niet gestoord willen worden.

Nadat de leerkracht een hulpronde heeft gemaakt, komen er vaak nieuwe vragen waar leerlingen voor bepaalde tijd geen vraag over kunnen stellen. Leerlingen weten dat ze dan verder moeten gaan met een andere taak, maar in de praktijk blijkt dit regelmatig moeite te kosten. Vooral in de lagere groepen. Deze vaardigheid wordt veel getraind m.b.v. het stoplicht. Er wordt in de groepen 1-2 bijv. gestart met 5 minuten op rood, waarna de tijd steeds wordt opgebouwd. De leerlingen kennen het stemgeluid dat hoort bij de verschillende kleuren van het stoplicht. Vanaf groep 1-2 wordt de tijd van het rode stoplicht (stil werken, niets vragen) opgebouwd naar ca. 30 minuten in groep 8.

In elke groep is er een plaats waar gemaakt werk kan worden nagekeken of waar nakijkmateriaal gepakt kan worden. Leerlingen kennen de regels die hierbij horen. Leerlingen beseffen dat het een stuk eigen verantwoordelijkheid is.

bevindingen visitatieteam

De lesdoelen staan vermeld bij de dagplanning, deze komen niet terug op de taak. Er is wel ruimte voor de eigen weekdoelen van de kinderen, deze stellen ze zelf. Ook zien we in elke klas de individuele periodedoelen hangen waar de kinderen zelf mee aan de slag kunnen, erg leuk. Verdere reflectie op deze doelen zou een goede volgende stap zijn. In de planning is er niet veel tijd voor zelfstandig werken, omdat er veel klassikale blokken zijn. Hierdoor krijgen de kinderen weinig ruimte. De leerlingen kunnen omgaan met uitgestelde aandacht. Om dit zichtbaar te maken worden de timetimer, het stoplicht en het blokje gebruikt.

Indicatoren op leraarniveau

- 2.6 De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
- 2.7 De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
- 2.8 De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
- 2.9 De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

In groep 1-2 krijgen de leerlingen 5 werkdagen de tijd om de weektaak te maken. Iedere dag heeft 2 werktijden. D.m.v. de timetimer laten we zien dat de werktijd over 5 minuten afgelopen is.

De leerkrachten begeleiden leerlingen en sturen indien nodig als het werktempo te laag ligt. Bij zelfcorrigerende werkjes (piccolo, mini loco) krijgen leerlingen die daar behoefte aan hebben, een blad om te noteren welke kaart ze gemaakt hebben. Zo kunnen ze de volgende keer zelfstandig verder werken. We spreken een concrete verwachting en doel af met het kind. We bieden een prettige werksfeer en werkplek.

Het planbord (1-2-3) biedt duidelijkheid welke werkjes leerlingen mogen kiezen en waar ze het kunnen pakken. (kisten en materialen hebben een kleur) Leerlingen kiezen zelf een taak van eigen rij (op niveau) en gaan zelfstandig aan de slag.

Vanaf medio groep 3 zetten we een takenkaart in, deze wordt elke maandag nieuw aangeboden. Op vrijdag vindt een evaluatie plaats. Op de takenkaart is ruimte gemaakt om een weekdoel te noteren en hierop te reflecteren.

Er vindt een opbouw plaats in het plannen van werk op de takenkaart; dit onderdeel heeft onze aandacht. We missen hierin een doorgaande lijn. Het staat als ontwikkelpunt in het MACON 2015.

De leerkracht hanteert het stoplicht en timetimer om te werken volgens uitgestelde aandacht. De leerkracht heeft hierdoor tijd voor verlengde instructies aan groepjes of individuele leerlingen.

We stimuleren het gebruik van het Daltonblokje (vanaf groep 3) om te leren omgaan met uitgestelde aandacht en zelfstandigheid/zelfredzaamheid.

De leerkracht maakt met het planbord/dagritmebord het dagritme visueel. Vanaf groep 5 worden hier de tijden bij geschreven. Ook worden de doelen achter de instructies genoteerd. Alle tijd buiten de instructies of klassikale lessen om is voor de leerling zelfstandige werktijd. Dit biedt de ruimte om taken op eigen tempo te maken. De leerkrachten zorgen voor taken op maat; leerlingen werken bijvoorbeeld met een minimumprogramma of juist extra uitdaging. Daarnaast stimuleren we de leerlingen zoveel mogelijk van het gemaakte werk zelf na te kijken.

De leerkracht creëert in en buiten de groep zelfstandig werkplekken; leerlingen mogen hier in overleg met de leerkracht, alleen of samenwerken.

Leerlingen krijgen ruimte om tijdens keuzewerk zelf een keuze in werk te maken. Dit kan aansluiten bij hun interesses/talenten. We proberen leerlingen hierin te begeleiden, wanneer we merken dat ze weinig tot geen uitdaging kiezen. We proberen meer de talenten van leerlingen te benoemen en ze in te zetten; bijv. hulp van een ander bij het rekenen of taal. De initiatieven die leerlingen zelf tonen n.a.v. hun eigen talenten honoreren we zoveel mogelijk, bijvoorbeeld een kind dat goed kan tekenen geeft een tekenles.

bevindingen visitatieteam

De ruimte die de kinderen krijgen is beperkt, zowel in tijd, stof, werkplek als werkvorm. De klassen zijn erg georganiseerd en netjes, de materialen zijn voor de kinderen goed toegankelijk. De leerkrachten werken met de instructietafel waardoor uitgestelde aandacht noodzakelijk is. Probeer de zelfstandig werktijd te vergroten door ook basiswerk/doelen toe te voegen aan de taak. Schrijf op het bord bijvoorbeeld alleen de instructietijden, de overige tijd is zelf in te richten. Hierdoor krijgen kinderen meer de mogelijkheid om het plannen te oefenen en krijgen ze meer zeggenschap over hun taak. "De hele dag Dalton." (Uiteraard naar de mogelijkheden van het kind, differentiatie is ook van belang bij de daltonvaardigheden.) Goed dat jullie dit als ontwikkelpunt hebben opgenomen.

Indicatoren op schoolniveau

- 2.10 De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
- 2.11 De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Binnen het taakbeleid kiezen leerkrachten naar interesse en talent de vakgroep waarin ze zitting willen nemen en aan mee willen ontwikkelen. Ook kan men zich professionaliseren binnen en buiten de school.

De collega's bepalen de inhoud van de vergaderingen, middels de vakgroepen waarin ze zitten. Medewerkers hebben allen een taak waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

bevindingen visitatieteam

We zien dit terug in de organisatie van de vakgroepen. Dit is erg goed uitgewerkt bij jullie op school.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

- 3.1 De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
- 3.2 De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

De regels van het samenwerken zijn voor alle groepen bekend. Deze worden steeds bij aanvang van het schooljaar besproken, waarna er regelmatig een terugkoppeling plaatsvindt. De leerlingen kennen de plaatsen waar samengewerkt kan en mag worden. In de schoolregels zijn ook een aantal regels opgenomen over samenwerken, deze worden met regelmaat school breed herhaald.

In de hogere groepen worden de taken waaraan mag worden samengewerkt meer en uitgebreid. Er wordt meer van de leerling verwacht.

Tevens wordt er door de hele school gewerkt met de SCL werkvormen en daarbij horende rollen. De werkvormen worden op dit moment vooral ingezet om voorkennis te activeren, een interactieve start van de les of bij wereldoriëntatie lessen.

bevindingen visitatieteam

Vooraf in gesprekken met leerkrachten hebben we gezien dat *In Balans* bezig is met samenwerken. Dit zie je vooral terug in de lessen wereldoriëntatie. In groep 8 zag de leerkracht betere resultaten door een samenwerkingsvorm toe te passen in de spellingles. In groep 4 hebben we gezien dat de SCL werkvormen aangeleerd worden aan de kinderen.

Indicatoren op leraarniveau

- 3.3 De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
- 3.4 De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
- 3.5 De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
- 3.6 De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

We laten de leerlingen en leerkrachten in hun waarde; we werken met school- en klassenregels. We geven regelmatig lessen Klets volgens een rooster, waarin de normen en waarden terugkomen die met de leerlingen worden besproken.

Er zijn groepen die met de leerlingen aanvullende regels opstellen.

Wekelijks voeren de leerkrachten overleg binnen de parallel.

In de parallel maken we samen het rooster en stemmen de dag/weektaken op elkaar af en staan open voor elkaars ideeën en ideeën uit andere leerjaren. Er is regelmatig overleg, we inspireren elkaar, nemen werk uit elkaars handen, vullen elkaar aan op een respectvolle manier, kennen elkaars kwaliteiten, staan voor elkaar klaar. Ook hebben we een groepswhatsapp. met de collega's.

Het onderlinge contact met collega's is prettig.

Tijdens het paralleloverleg bespreken we schoolafspraken en vertalen we die naar ons leerjaar. Daarin verdelen we evenredig de taken, spreken elkaar aan op onze verantwoordelijkheden en helpen elkaar daar waar nodig.

We bepalen samen aan welke doelen (TULE) we gaan werken en geven hier vorm aan.

De studiedagen en vergaderingen (plenair, vakgroep, parallel) binnen de school worden steeds effectiever omdat de vakgroepen mede de inhoud bepalen.

In groep 1/2 is er verschil in het aantal leerlingen dat samenwerkt. Opdrachten variëren, tijdens werkles of in de kring, ook SCL-werkvormen worden hier toegepast. We proberen per groep uit wat haalbaar is en maken hier een opbouw in. We maken het nog niet te moeilijk; tijdbewaker, poortwachter, tafelleider.

Vanaf groep 3 wordt er tijdens de lessen gebruik gemaakt van SCL, maatjeswerk, groepswork en groep doorbrekend werk.

Er wordt gewerkt in meerdere niveaus, dit is ook zichtbaar op de takenkaart.

Op de takenkaart staat bij welke vakken leerlingen met hun maatje verplicht moeten samenwerken. Buiten deze taken mogen leerlingen bij groen stoplicht samenwerken met iemand naar keuze.

Vanaf groep 1/2 hebben leerlingen een maatje. Daarnaast krijgt elke leerling regelmatig een taak van het takenbord, al dan niet samen.

Er wordt regelmatig gewerkt met maatjes, schoudermaatjes, tweetallen, groepswork, groep doorbrekend werk.

De verschillende SCL werkvormen worden regelmatig ingezet.

Tijdens keuze mogen leerlingen zelf iemand kiezen om samen mee te werken.

De leerlingen zitten in iedere groep bij voorkeur in groepjes.

Op de takenkaart staat bij welke vakgebieden de leerlingen moeten samenwerken.

Bij het groene stoplicht mogen leerlingen zelf bepalen of en met wie ze samenwerken.

Regelmatig hebben de leerlingen een ander maatje, zodat ze met iedereen leren samenwerken ook al gaat dit niet altijd meteen op de goede manier. We proberen de leerlingen te ondersteunen om tot een goede oplossing te komen voor het samenwerken.

Ook gebruiken we samenwerkingsvormen bij de verschillende instructies en lessen, zodat leerlingen ook leren om in groepsverband samen te werken.

bevindingen visitatieteam

Overall sprak uit dat dit een zeer respectvol team is, waar goed wordt samengewerkt. Dit is ook terug te zien in de vakgroepen die de school heeft. In de vergaderingen worden ook verschillende SCL werkvormen gebruikt.

Indicatoren op schoolniveau

- 3.7 De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
- 3.8 De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
- 3.9 De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

De medewerkers ontmoeten elkaar binnen de school op formele en informele momenten. Er is een prettige sfeer. Men beleeft lief en leed met elkaar. We hebben gezamenlijke vieringen, bijv Daltonstars, KBW, Kerst.

Coördinatoren hebben een begeleidende rol m.b.t. groepsplannen en aansturing vakgroepleden.

Leerlingen leren van en met elkaar. Stellen elkaar vragen, helpen elkaar met problemen en mediators worden ingezet om de sociale cohesie te bewaken.

De leerlingenraad en de vakgroepen hebben voldoende vrijheid van handelen, binnen grenzen.

bevindingen visitatieteam

Het visitatieteam heeft ook de prettige, respectvolle sfeer ervaren. Ook ouders waren hier erg positief over. Zowel de samenwerking binnen de school met kinderen, ouders en leerkrachten als met verschillende partijen in dit gebouw is goed.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

- 4.1 De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
- 4.2 De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
- 4.3 De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
- 4.4 De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Met behulp van de takenkaart (4-8) maken leerlingen een planning van hun werk. In de groepen 1-3 wordt gewerkt met het planbord. Leerlingen kunnen hierbij een dagdeel plannen. Door het takenbord/takenkaart krijgen leerlingen visuele ondersteuning in wat ze nog moeten maken.

Het werken met de takenkaart gebeurt in fases: medio groep 3 wordt begonnen met een dag en werken we richting groep 5 naar een weektaak. Een aantal leerlingen blijft moeite houden met het overzien en bijsturen van het werk. Deze leerlingen krijgen hierin begeleiding van de leerkracht. Soms is dan bijv. een dagtaak of zelfs een dagdeel plannen het doel.

Door te werken met 'weekdoelen' (vanaf groep 4) proberen we leerlingen kritisch naar hun eigen handelen te laten kijken. De leerlingen reflecteren op product en proces, ook op samenwerking. Het reflecteren op product is een aandachtspunt, leerlingen maken werk en kijken het met name in de bovenbouw, niet kritisch na. Het gevoel van 'eigenaar worden van je eigen leerproces' mag nog veel meer groeien.

We werken op school met de methode 'Lentekriebels' (1-2) en 'Klets' (3-8) en daarin worden wekelijks lessen aangeboden met leerdoelen als 'omgaan met elkaar en verschillen'. De leerlingen kijken hierbij naar hun eigen gedrag en welke effecten dat heeft op hun handelen.

bevindingen visitatieteam

In de onderbouw hebben we een duidelijke opbouw in de taak gezien bij de kinderen. De planning staat redelijk vast, maar de kinderen mogen daar wel van afwijken als ze willen. De taak is ingesteld op 3 niveaus. Vooral in hogere groepen mag hier meer vrijheid in komen.

Kinderen vullen een weekdoel in op de weektaak. De reflectie hierop is nog in ontwikkeling.

Indicatoren op leraarniveau

- 4.5 De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
- 4.6 De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
- 4.7 De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
- 4.8 De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Vanaf groep 4 worden de leerlingen uitgenodigd om tijdens de 10 minuten gesprekken n.a.v. het rapport bij de gesprekken aanwezig te zijn. Leerlingen reflecteren op hun werk en het behaalde resultaat en verwoorden dit zelf naar ouders.

Vanaf groep 1-2 leren we kleuters reflecteren. Dit gebeurt mondeling en door b.v. reflectiekaartjes na afloop van een activiteit. De leerlingen leren zo na te denken of ze fijn en goed hebben gewerkt, of juist niet. En vooral ook waarom niet, hoe kan het dan anders? Ook het samenwerken wordt hier besproken.

De leerkracht geeft regelmatig 'het goede voorbeeld' door hardop te reflecteren op eigen handelen; hij vraagt dit de leerlingen ook te doen. Door je in bepaalde mate kwetsbaar op te stellen nodig je leerlingen uit hetzelfde te doen.

Vanaf groep 3 wordt er gereflecteerd d.m.v. een klassengesprek, in kleine groepjes of individueel. Leerlingen weten voordat ze aan het werk gaan wat ze moeten doen, wanneer, hoe en waarmee. Leerlingen leren ook wat te doen als ze vastlopen tijdens het werken aan de taak.

Vanaf groep 5 hebben de leerlingen de mogelijkheid om een persoonlijk doel op hun takenkaart te schrijven en daar aan het eind van de week schriftelijk op te reflecteren. Dit wordt ook klassikaal besproken.

De leerkracht reflecteert op zijn onderwijspraktijk en professioneel handelen in de klas, individueel of ondersteund door collega's en schoolleiding. Dit kan tijdens de parallelvergaderingen, klassenbezoek coördinatoren/Intern begeleiders. Ook middels de jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken met directie.

De leerlijn reflectie is een ontwikkeling waar we ons de komende schooljaren in gaan verdiepen en die we op gaan zetten.

bevindingen visitatieteam

We hebben een mooi reflectiegesprek gezien in groep 4. Kinderen konden goed verwoorden en aangeven wat er wel en niet goed ging.

Kinderen mogen vanaf groep 4 bij de 10 minuten avonden zijn die gaan over de leerprestaties. Deze reflectiegesprekken zijn nog in ontwikkeling maar zijn een goede stap in de richting van het vergroten van eigenaarschap van de kinderen.

Indicatoren op schoolniveau

- 4.9 De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
- 4.10 De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

De leerkrachten werken samen in vakgroepen, waarin ze zitting nemen naar eigen interesse. De vakgroepen stellen hun eigen doelen op en aan de hand van het schoolplan en de managementcontracten worden de actiepunten weggezet in het vergaderrooster. De vergaderingen worden door de vakgroepen met onderwerpen gevuld.

Vanaf groep 1 worden de leerlingen bevraagd, naar kunnen, wat hun doelen zijn en hoe ze die denken te behalen. De doelen hangen zichtbaar voor iedereen in de lokalen. Na verloop van bepaalde tijd worden de doelen *ververst*.

bevindingen visitatieteam

In alle klassen hangen kaartjes met doelen die de kinderen hebben gesteld op verschillende vaardigheden. De middelen zijn er, heel mooi. De reflectie hierop is nog in ontwikkeling.

De werking van de vakgroepen is een sterk punt van deze school.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

- 5.1 De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
- 5.2 De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
- 5.3 De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De lesdoelen- onderwerpen worden bij elke les benoemd en zijn zichtbaar. De leerling kan n.a.v. die lesdoelen eigen doelen formuleren, waar bijv. de leerling op uitvalt. Een persoonlijk leerdoel kan ook betrekking hebben op gedrag of sociaal handelen.

Wekelijks krijgt de leerling de kans om te reflecteren op het week doel dat gesteld is. Het periodedoel is een doel dat de leerling (al dan niet met begeleiding van de leerkracht) stelt. Het streven is om een concreet en meetbaar doel te stellen. De leerling kijkt naar eigen gedrag en handelen om te bekijken of dit doel behaald is. Er kan ook worden beoordeeld op gemaakt werk en behaalde resultaten.

De meeste leerlingen hebben moeite met het stellen van een persoonlijk doel. Er wordt vaak wekelijks hetzelfde gekozen, waardoor er geen verdieping plaatsvindt. Vaak ontbreekt het hier dus aan een stuk eigen inzicht in kunnen en kennen. Leerlingen zullen meer eigenaar moeten worden van hun eigen leerproces en hierin begeleid worden.

De meeste leerlingen overzien hun taken en maken deze binnen de gestelde en geplande tijd. Zij kunnen inschatten hoeveel tijd een taak kost. De groep die moeite ervaart met tijd zijn leerlingen die té kritisch kijken naar zichzelf (of juist niet) en een groep die moeite heeft met de concentratie. Hierdoor gaat veel effectieve werktijd verloren. Deze leerlingen krijgen extra tijd en aandacht van de leerkracht door bijv. vermindering van hoeveelheid opgaven of extra begeleiding in het plannen.

bevindingen visitatieteam

De school heeft stappen gezet om de effectiviteit van het onderwijs te vergroten. Dit doen ze door de onderwerpen van de les op het whiteboard te zetten en aan het begin van de les het lesdoel te benoemen.

Om het eigenaarschap van de kinderen te vergroten, bedenken de kinderen hun eigen doelen. De reflectie hierop is in ontwikkeling.

De effectieve leertijd kan verder worden uitgebreid door de tijd voor zelfstandig werken (leerling gestuurd) te verruimen en instructies (leerkracht gestuurd) te verkorten en op verschillende niveaus te geven. Als een kind niet bij een instructie zit, dan kan het kind zelfstandig aan de verschillende taken op de takenkaart werken. Het kind kan in die tijd oefenen wat hij/zij nog moeilijk vindt, maar ook werken aan zijn/haar talenten.

Indicatoren op leraarniveau

- 5.4 De leraar behaalt zijn leerdoelen.
- 5.5 De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
- 5.6 De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
- 5.7 De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
- 5.8 De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
- 5.9 De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
- 5.10 De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Er wordt gewerkt vanuit het directe instructiemodel en volgens de groepsplannen van de verschillende vakgebieden. De instructies proberen we zo kort mogelijk te houden waardoor er meer tijd is voor groepjes of individuele leerlingen.

In de meeste groepen wordt er wekelijks paralleloverleg gevoerd, waarbij de weekplanning wordt gemaakt en eventuele andere voorbereidingen worden getroffen. We proberen hierbij ook zoveel mogelijk werk en taken te verdelen, waardoor er tijd gewonnen wordt.

In de groepen is er volgens een opgesteld rooster een OOP actief. In de groepsplannen is opgenomen bij welke vakgebieden er ondersteuning geboden wordt. De leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong gaan elke woensdag naar 'De Onderzoekers'.

In de weekplanning is opgenomen welke leerlingen extra aandacht krijgen, door wie en op welke tijden.

In elke groep is er een planbord/whiteboard met daarop het dagritme aangegeven. Vanaf groep 5 wordt hierbij ook een tijd aangeduid.

Binnen het kleuteronderwijs en groepen 3 wordt veel afgewisseld in beweging, creativiteit, motoriek, zingen, drama en gesprek. De leerlingen kiezen via het planbord. Ook binnen de kringactiviteiten vindt er veel afwisseling plaats.

Er vinden in alle groepen groep doorbrekende activiteiten plaats waarin leerlingen keuzes kunnen maken passend bij hun interesse, bijvoorbeeld bij lessen handvaardigheid of wereldoriëntatie.

Tijdens het zelfstandig werken bepalen de leerlingen de volgorde van taken. Leerlingen kunnen een keuze maken voor extra taken. Leerlingen geven vanaf groep 3 middels het Daltonblokje aan of zij anderen willen helpen. Leerlingen kiezen uit extra werk als zij klaar zijn met hun taken. Minimaal tweemaal per week is er keuzewerk voor elke leerling, hierin zijn zij vrij in hun keuze.

Leerkrachten gebruiken bij de start van instructies vaak een (inter)actieve werkvorm om de betrokkenheid van de leerlingen te vergroten.

Door middel van observatie (KIJK, groep 1-2), evaluatie en toetsing houden we de voortgang van de leerlingen in de gaten. N.a.v. de bevindingen, passen we de leerstof aan. Dit gebeurt in de groepsplannen, die structureel weggezet worden in het weekrooster. Hierin staat precies beschreven welke leerlingen in de basis-, verrijkings-, of herhalingsgroep zitten en hoe en wanneer we de leerstof aanbieden. Daarbuiten bieden we de leerlingen zelfstandige verwerking op maat aan. (planwerk) Tijdens het verwerken van de stof na een instructie, passen we de hoeveelheid aan op niveau.

We kijken bij het geven van instructies kritisch naar de leerdoelen van de lessen.

Doelen stellen is de basis van ons onderwijs. We weten wat voor vragen we kunnen stellen, welke opdracht we kunnen bieden om te blijven prikkelen. We benaderen leerlingen positief en leggen de nadruk op wat ze kunnen. We passen de stof aan op niveau van het kind, zodat iedereen succeservaringen op kan doen. We stellen samen met elk kind een doel en bespreken hoe we daaraan gaan werken. In sommige groepen hanteren we beloningssystemen.

Leerlingen mogen hun mening geven en die wordt gewaardeerd.

We geven actief beurten i.p.v. alleen reagerend op vingers en laten merken dat we actief meedoen waarderen.

De initiatieven die leerlingen zelf tonen n.a.v. hun eigen talenten honoreren we zoveel mogelijk. (bijvoorbeeld een kind dat goed kan tekenen geeft een tekenles)

In de groepen 7 en 8 dagen we sterke leerlingen uit met Spaanse lessen. Vanaf groep 6 kunnen leerlingen deelnemen aan 'De Onderzoekers'. Hiervoor gelden richtlijnen die schoolbreed zijn opgesteld.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten werken hard en zijn allemaal gericht met de kinderen bezig. In de groepen hangt een prettige werksfeer. De leerkrachten werken volgens het directe instructie model. De instructies worden veelal op één niveau gegeven. Er wordt verlengde instructie gegeven. Om de effectieve leertijd te vergroten kan er lesgegeven worden op verschillende niveaus, waarbij het instructieniveau past bij het niveau van het kind.

Op de taak staan veel oefenbladen. De keuzetaken staan niet ingevuld. De leerkrachten zouden de effectiviteit van hun onderwijs kunnen vergroten door de leerlingen meer eigenaar van hun eigen leerproces te maken. Bijvoorbeeld door de keuzemogelijkheden en eigen inbreng van de kinderen te vergroten.

De kinderen mogen bij het rapportgesprek aanwezig zijn. Ze zouden hier ook zelf kunnen presenteren wat ze de afgelopen perioden hebben geleerd, of wat ze al kunnen.

Indicatoren op schoolniveau

- 5.11 Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
- 5.12 De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
- 5.13 De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Door middel van het maken van een groepsfoto en groepsplannen voor minstens 4 vakgebieden per groep zijn we gericht op het behalen van de opbrengsten. Ook organiseren van warme overdracht, groepsbesprekingen, inzet van onderwijsassistenten en vakspecialisten zorgen voor een doorgaande lijn in leerling ondersteuning en/of passende zorg gericht op leerdoelen.

bevindingen visitatieteam

De inrichting van alle lokalen is efficiënt en doelmatig. De inrichting van alle lokalen lijkt op elkaar en is gericht op de zelfstandigheid van de leerlingen.
De Dalton Ik-doelen zouden ingezet kunnen worden om de doorgaande lijn van daltoncompetenties te waarborgen.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

- 6.1 De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
- 6.2 De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
- 6.3 De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
- 6.4 De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
- 6.5 De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
- 6.6 De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
- 6.7 De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
- 6.8 De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
- 6.9 De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
- 6.10 Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

We werken met een daltonbeleidsplan. Elk jaar wordt in MACON beschreven wat de doelstellingen voor Dalton zijn. 2 keer per jaar wordt dat geëvalueerd in het MARAP. De vakgroep coördinator bepaalt met haar vakgroepleden op welke manier de daltonontwikkeling plaatsvindt. De vakgroepleden zetten deze ontwikkeling per parallel/bouw uit.

Onze daltonidentiteit dragen we uit d.m.v. de website, flyer en de schoolgids. Ook houden we elk jaar een daltondag.

(Bijna) elke leerkracht met een vaste benoeming is een gecertificeerde daltonleerkracht. We maken gebruik van het handvaardigheid lokaal als stillerimte en op de gang zijn verschillende zelfstandig werkplekken gecreëerd.

Tijdens de Kwaliteits Vragen Lijst wordt elk jaar een dalton vraag opgenomen.

Vanuit de vakgroep wordt regelmatig geëvalueerd op verschillende pijlers.

De directeur en de daltoncoördinator bezoeken de dalton-regioactiviteiten/-vergaderingen.

bevindingen visitatieteam

Er is een duidelijk daltonbeleidsplan, waarin (erg) veel doelen weggezet worden in de tijd. De dalton vakgroep wordt aangestuurd door de daltoncoördinator. De daltoncoördinator is niet een onderdeel van het managementteam. De daltonidentiteit is zichtbaar in de schoolgids. De ouders waarderen de daltonstukjes in de nieuwsbrief en de inloopdagen. De ouders benoemen vooral de daltonmiddelen als kenmerken van de school, minder de kernwaarden. Door middel van de daltonstukjes in de nieuwsbrief leren de ouders de achtergrond van Dalton.

Naar de vrijgekomen functie van daltoncoördinator is gesolliciteerd, de nieuwe daltoncoördinator heeft aan het team gemotiveerd wat haar manier van werken zal zijn.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

De leerlingen hebben ons uitgelegd dat zij een aantal maanden geleden door hun klasgenoten zijn gekozen om zitting te nemen in de leerlingenraad.

In de leerlingenraad zitten leerlingen van groep 6 t/m 8. Zij hebben een jongere maatjesgroep die zij op de hoogte houden van het wel en wee in de leerlingenraad. Ze komen 6x per jaar samen om te vergaderen/ mee te denken over de school. Er staat in de hal een ideeënbus. Deze werkt niet goed meer, want er komen heel onrealistische ideeën in, maar ook snoeppapiertjes... Mogelijk komt er in de klassen een lijst te hangen waar de verschillende ideeën opgeschreven kunnen worden.

Een realistisch plan van de leerlingenraad is, het organiseren van een mascotte tijdens sportevenementen van de school.

Als we de kinderen vragen wat hun school een daltonschool maakt, dan noemen ze de daltonmiddelen als: het blokje, het stoplicht, de takenkaart en de maatjes.

Als we vragen naar verschillen tussen een aantal jaren geleden en nu, noemen ze dat er vroeger veel meer werd uitgelegd en dat er nu meer zelfstandig wordt gewerkt.

Als we vragen wat ze vooral denken nodig te hebben, van hun aangeleerde vaardigheden op deze daltonschool, op het voortgezet onderwijs, dan noemen ze het plannen. Bij het rapportgesprek in januari mogen de kinderen er zelf ook bij zitten. Als wij vragen hoe dat verloopt, zeggen ze dat je moet gaan zitten en dat de juf over jou gaat praten.

Als zij de baas zouden zijn van de school, dan..

* Zouden de klimrekken meteen gerepareerd worden.

* Er een moestuin komen voor gezonde voeding.

* Er een sponsorloop georganiseerd worden om geld te genereren.

* Er een hinkelaar op het schoolplein komen, om spelenderwijs wijs te leren.

Op de vraag wat Dalton eigenlijk is, noemen de kinderen, het zelfstandig werken, stoplicht, blokje, vooruit werken als je klaar bent, vrijheid, eigen planning en spelenderwijs leren.

De kinderen geven de school een cijfer tussen de 7 en 9+, de reden voor de 7 is toch het klimrek en de 9+, omdat het echt een heel leuke school is!

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De leraren en het ondersteunend personeel stelden zich positief en bescheiden op in de gesprekken.

Het visitatieteam merkte dat het personeel met veel respect sprak over hun leerlingen, de ouders en over elkaar.

Het veilige klimaat van de school kwam goed naar voren tijdens de gesprekken.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Gesprek met de directeur, de vroegere daltoncoördinator, werkt nu op andere school), en twee leden van het MT. De huidige daltoncoördinator kan niet aanwezig zijn. Zij zal om 15.00 uur aansluiten.

In Balans wil graag laten zien hoe ze het doen. Dit zijn wij en feedback is fijn. In eerste instantie komt het een beetje over als desinteresse, later blijkt dat het bescheidenheid is.

We hebben de vakgroepen besproken. Dalton is één vakgroep die aangestuurd wordt door de daltoncoördinator. Deze groep brengt punten in de teamvergadering. Je hebt bijvoorbeeld ook een vakgroep rekenen en vakgroep taal. Alle vakgroepen worden aangestuurd door een coördinator en alle vakgroepen zijn even belangrijk. De coördinatoren vergaderen met het MT. Coördinatoren kunnen aangeven of ze tijd nodig hebben en dan kunnen ze een dag(deel) tijd krijgen. In de toekomst willen ze dit meer faciliteren.

De directie bestaat uit de directeur en twee MT-leden.

De nieuwe daltoncoördinator is gekozen n.a.v. sollicitatiegesprekken binnen het team. Er waren twee kandidaten, maar Anne was degene die het meest wilde ontwikkelen op daltongebied. De taak van de daltoncoördinator is voorzitten van de vakgroep en lijntjes uitzetten. De nieuwste dingen zijn: reflectie, plannen van de taak, doorgaande lijnen. Er is een computerprogramma ingekocht om weektaken op drie niveaus te maken.

Waar de school ook trots op is, is dat de kinderen van groep 8 nieuwe ouders rondleiden. De kinderen worden gezien als ambassadeurs van de school.

Uit de gesprekken met ouders

Er zijn zes moeders bij het gesprek aanwezig, twee hiervan zijn lid van de MR.

Pluspunten die uit het gesprek naar voren komen:

- De kinderen hebben het naar hun zin op school.
- School stimuleert de zelfstandigheid van de kinderen.
- Er is grote aandacht voor sociaal emotionele ontwikkeling, respect en een veilig klimaat.
- De school is vernieuwend.
- Ouders zien een doorgaande lijn in de school qua materiaalgebruik.
- De leerkrachten functioneren als team heel goed.
- Kinderen kunnen werken op hun eigen niveau.
- Kinderen kunnen hun talenten laten zien tijdens het open podium, waarbij ook ouders welkom zijn.

Ontwikkelpunten die naar voren komen:

- De communicatie vanuit de klassen verschilt erg per leerkracht. Ouders vinden het prettig om op de hoogte gehouden te worden en foto's te zien.
- Het rapportgesprek met het kind wordt in deze vorm niet als prettig ervaren, vooral niet als er iets negatiefs moet worden besproken.
- Ouders zijn niet op de hoogte van de inhoud van de taak.
- De gehorigheid, luchtkwaliteit, staat en gebruik van het gebouw in het algemeen.
- Daltonontwikkelingen zijn niet bekend bij ouders.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Edith van Montfort

De stichting SKBO (*Stichting Katholiek Basisonderwijs Oss*) bestaat uit 13 scholen met zo'n 4300 kinderen en 400 medewerkers. SKBO werkt aan een sterke onderwijsorganisatie, waarin de kwaliteit van het onderwijs de hoogste prioriteit heeft. Alle scholen hebben een basisarrangement, het bestuur is hier erg trots op. Alle scholen werken volgens de CES principes (*Coalition of Essential Schools*) welke een prima spiegel en inspiratie vormen voor de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur heeft duidelijke criteria, een strategisch beleid, een duidelijke visie, is erg gedreven en heel actief.

In Balans onderscheidt zich door het daltonconcept, ze durven te stoeien met het management en het is een horizonschool. Hierin worden ze tegemoetgekomen en gefaciliteerd door het bestuur. Daarnaast is het een zeer ambitieuze school, ze willen vaak te veel in te korte tijd. Dit heeft het bestuur ook aangegeven bij de school. Het is van belang dat er geen nieuwe dingen meer bij komen, maar dat de school gaat verdiepen. Er is vertrouwen uitgesproken dat onze aanbevelingen goed opgepakt worden. Enkele hiervan waren ook al met het bestuur besproken in het managementcontract van de school.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Vergroot de daltontijd zelfstandig werken waarin de kinderen ruimte krijgen om zelf te plannen. Integreer het zelfstandig werken in de weekplanning.
Nr. 2	In middelen is de doorgaande lijn dalton goed zichtbaar in de school. Werk aan visieontwikkeling zodat deze ingezette middelen worden gebruikt om het doel te bereiken.
Nr. 3	Ga door met de reflectie op de eigen leerdoelen om op deze manier het eigenaarschap op het leerproces te vergroten.

slotopmerkingen

We hebben deze dag veel mooie zaken gezien! Jullie mogen trots zijn op wat jullie hebben bereikt op daltongebied en op het gebied van de leerprestaties. Straal dit uit!
De volgende stap is de verdieping van de kernwaarden.
Maak de doorgaande lijn van de dalton (ik)doelen expliciet en daardoor het dalton handelen in de klas.
Bedankt voor de fijne visitatie-dag! Veel succes op jullie daltonschool!

Namens het visitatieteam,
De visitatievoorzitter

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

De vakgroep Dalton en het MT hadden zin in het visitatiebezoek om onze vorderingen te laten zien en vinden het fijn om objectieve feedback te krijgen.

Het team was een beetje nerveus en gespannen. Door de ontspannen houding van het visitatieteam viel de spanning al snel weg. De visiteurs kwamen oprecht geïnteresseerd over en waren erg betrokken in het meedenken over onze schoolontwikkeling.

Het was prettig dat er geen vast bezoekerrooster was en de visiteurs gewoon binnen konden lopen.

We wilden inzicht geven in onze dagelijkse praktijk is en geen 'opgepoetst' beeld laten zien. Dit is wat we doen en hoe we het doen. Zo laten we ons onderwijs ook aan de (nieuwe) ouders zien.

Het is ook erg prettig om met deskundigen over de inhoud van je vak te praten.

De visiteurs waren reëel, concreet en overwegend positief en hebben een goede feedback gegeven. Bij de nabespreking hebben we ons herkend in de aangegeven punten en de mogelijke aanpassingen.

In het verslag hebben we bruikbare tips gelezen om verder tot verdieping te komen. We zullen het advies om minder bescheiden te zijn ter harte nemen en meer naar buiten treden met onze daltonparels!

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Vergroot de daltontijd zelfstandig werken waarin de kinderen ruimte krijgen om zelf te plannen. Integreer het zelfstandig werken in de weekplanning.
actie	Uitbreiden zelfstandig werktijd (Daltontijd), draagvlak creëren binnen het team en ontwikkeling stimuleren op het gebied van leerkracht gestuurd naar planmatig werken van leerlingen (leerling gestuurd), uitvoeren binnen de groepen.
uitvoerenden	Vakgroep Dalton, team, leerlingen.
tijdvak	2017-2020
scholing/ externe ondersteuning	Hulpvraag daltonscholen (visitatie), studiedag, plenair overleg.
toelichting	We willen kinderen meer verantwoordelijkheid geven voor hun eigen werk en hen beter leren plannen i.p.v. het afstrepen van werk. We gaan stimuleren om leerlingen opbouwende wijs meer invloed te geven in het samenstellen van hun werk op de takenkaart. Het is mooi als we hier ook hun talentontwikkeling in kunnen verwerken.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	In middelen is de doorgaande lijn dalton goed zichtbaar in de school. Werk aan visieontwikkeling zodat deze ingezette middelen worden gebruikt om het doel te bereiken.
actie	Start maken met bewustwording bij leerlingen en leerkrachten doorlopende lijnen, middel wordt doel, visieontwikkeling leerlingen. (zie ook aanbeveling 1 en 3)
uitvoerenden	Vakgroep Dalton, team, leerlingen.
tijdvak	streven 2018-2020
scholing/ externe ondersteuning	Studiedag, plenair overleg
toelichting	Onze leerlingen en ouders zijn trots op onze school en ervaren een fijne leeromgeving. We willen hen bewustmaken en laten voelen dat ons Daltononderwijs de basis hiervoor is. Samen met hen kunnen we het verder ontwikkelen zodat het nog meer van ons samen wordt.

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ga door met de reflectie op de eigen leerdoelen om op deze manier het eigenaarschap op het leerproces te vergroten.
actie	De beginsituatie vaststellen, evaluatie huidige reflectie, ervaringen uitwisselen, informeren theorie reflecteren met kinderen (studiedag), doelgerichte visitatie collega daltonscholen, stappenplan reflectie opstellen, doorgaande lijn (ik)doelen opstellen, uitvoeren, uitwisseling, presenteren en borging.
uitvoerenden	Vakgroep Dalton, team, leerlingen.
tijdvak	2015-2020
scholing/ externe ondersteuning	Hulpvraag daltonscholen (visitatie), studiedag reflectie (René Berends)
toelichting	De kernwaarde reflectie gaan we op diverse momenten inzetten om draagvlak te creëren en kinderen actiever te betrekken bij hun eigen leerproces. We gaan hierin de kennis en ervaringen van de leerkrachten gebruiken om prettige manieren te ontwikkelen om in gesprek te gaan met onze leerlingen en hun ouders.

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.